

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.112.2022.3.RL

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), albowiem efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226) ani charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. W opisie zakładanych efektów uczenia się nie określono poziomu zaawansowania wiedzy właściwego dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach (np. P_W02, P_W03, P_W05, P_W06, P_W07, P_W08) lub poziom ten nie odpowiada 7. poziomowi (np. P_W10 (...)) charakteryzuje podstawowe mechanizmy motywacji).
2. Liczne zakładane efekty uczenia się nie są specyficzne ani dla kierunku będącego przedmiotem wniosku, ani dla profilu praktycznego, gdyż w bardzo ograniczonym zakresie uwzględniają umiejętności praktyczne specyficzne dla wnioskowanego kierunku. Efekty uczenia się z zakresu umiejętności w większym stopniu odnoszą się do wiedzy ogólnoakademickiej niż praktycznej, np. P_U01: obserwuje i interpretuje zachowania jednostek i grup społecznych, dostrzegając zarówno czynniki ryzyka, jak i zasoby jednostki i środowiska; analizuje i interpretuje nietypowe i złożone problemy psychologiczne (...); P_U03: wykorzystuje wiedzę z zakresu biologicznych podstaw zachowania człowieka do interpretowania zachowań ludzkich, integruje wiedzę z zakresu biologii, neuropsychologii, psychiatrii z psychologią na temat prawidłowego i zaburzonego funkcjonowania jednostek i grup (...); P_U06: analizuje wyniki przeprowadzonych badań, wykorzystując wiedzę z zakresu statystyki i logiki; sporządza raporty z badań i przedstawia ich wyniki w postaci prezentacji multimedialnej lub referatu oraz dokonuje

ich naukowej interpretacji. Zakres efektów uczenia się jest zbyt szeroki, co może znacznie utrudniać lub uniemożliwiać adekwatną weryfikację ich osiągnięcia, np. P_U06: samodzielnie planuje i przeprowadza badania psychologiczne; analizuje wyniki przeprowadzonych badań, wykorzystując wiedzę z zakresu statystyki i logiki; sporządza raporty z badań i przedstawia ich wyniki w postaci prezentacji multimedialnej lub referatu oraz dokonuje ich naukowej interpretacji; swobodnie wypowiada się w różnych kręgach odbiorców, używając języka naukowego; rozwiązuje problemy wdrożeniowe w obszarze psychologii; P_W12: rozumie i objaśnia zagadnienia indywidualnego opisu funkcjonowania psychologicznego jednostki w oparciu o zintegrowaną wiedzę z testów, wywiadu i obserwacji; rozróżnia wybrane paradygmaty diagnozy i zna zasady interwencji psychologicznej; P_W06: rozumie i opisuje koncepcje zdrowia i choroby, zna czynniki związane z zachowaniem zdrowia oraz występowaniem i zapobieganiem zaburzeniom i patologii w funkcjonowaniu jednostek i grup; charakteryzuje zaburzenia psychiczne; posiada wiedzę o znaczących czynnikach w kontekście utrzymywania dobrostanu psychicznego i somatycznego oraz wyjaśnia ich wzajemne powiązania; zna wybrane podejścia i techniki terapeutyczne oraz instytucje i organizacje pracujące na rzecz zdrowia jednostek i grup; P_W14: ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat źródeł naukowych i sposobów korzystania z nich; zna zasady pisania prac naukowych oraz przygotowywania i przeprowadzania badań, a także interpretowania i opisywania ich efektów.

3. We wniosku nie przedstawiono szczegółowego harmonogramu zajęć dla studiów niestacjonarnych, nie jest zatem możliwa ocena, czy sekwencja zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także czy rozplanowanie zajęć umożliwi efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się na studiach niestacjonarnych.
4. Brak we wniosku karty praktyk, w związku z czym brak możliwości oceny, jakie efekty uczenia się założono oraz czy metody weryfikacji umożliwią ocenę osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.
5. Umieszczenie praktyk w harmonogramie realizacji programu studiów utrudnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Praktyki skumulowane w VII, VIII, IX i X semestrze będą zbyt dużym obciążeniem dla studentów dwóch ostatnich lat studiów. Takie rozplanowanie zajęć uniemożliwi efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.
6. We wniosku nie przedstawiono procedury zaliczania praktyk, sposobu dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, co uniemożliwia ocenę, czy możliwa jest skuteczne sprawdzenie i ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, w świetle założeń: „Realizacja praktyk zawodowych ma na celu zapoznanie studenta: z pragmatyczną wiedzą dopełniającą teoretyczne przygotowanie do pracy zawodowej, ze strukturą organizacji, podziałem kompetencji, procedurami i zasadami działalności ośrodka/szkoły/firmy; z możliwościami doskonalenia kompetencji związanych z pracą w grupie; z dobrą organizacją pracy; planowaniem i odpowiedzialną realizacją zadań. Studenci podejmują próby praktycznego zastosowania wiedzy uzyskanej w toku studiów w zakresie diagnozy psychologicznej, wykorzystania testów psychologicznych,

poradnictwa. Udoskonalą umiejętności skutecznego komunikowania się z klientami/pacjentami, organizacji pracy własnej i efektywnego zarządzania czasem”. Założenia te są bardzo ogólne i trudne do zweryfikowania.

7. Zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Przeważającej większości zajęć, które w zamierzeniu mają te umiejętności kształtować, nie są przypisane specyficzne efekty uczenia się w zakresie umiejętności ani nie zostały opisane miejsca w terenie, w których umiejętności praktyczne będą ćwiczone pod okiem nauczyciela. Niektóre zajęcia mające kształtować umiejętności praktyczne zawierają efekty uczenia się specyficzne dla profilu ogólnoakademickiego, liczne są efekty uczenia się odwołujące się do wiedzy. Przykładowo: student na zajęciach *diagnoza organizacji i interwencja organizacyjna* ma nauczyć się definiować najważniejsze metody diagnostyczne i poznać sposoby analizowania ich wyników, nauczyć się opisywać powszechnie występujące patologie w organizacji oraz propozycje interwencji w organizacji czy analizować i interpretować wyniki diagnozy, natomiast nie ma mowy o przeprowadzeniu samej diagnozy. Wśród efektów nawiązujących do umiejętności praktycznych można wymienić jeden: „Potrafi stosować narzędzia rozwiązywania problemów”, natomiast nie zostało powiedziane, jakiego rodzaju mają to być narzędzia, co utrudni bądź uniemożliwi weryfikację osiągnięcia efektu uczenia się. Oprócz tego treści omawiane podczas zajęć kształtujących umiejętności powielają te prezentowane w bloku zajęć ogólnych, np. „narzędzia diagnostyczne — metody zbierania danych: analiza danych wtórnych, wywiad, obserwacja, badanie ankietowe” na zajęciach *diagnoza organizacji i interwencja organizacyjna*. Treści przypisane do zajęć sugerują bardziej prezentację wiedzy niż kształtowanie umiejętności praktycznych. Wśród metod praktycznych wymieniono „przygotowywanie projektów umów, rozwiązywanie case study”, metody, które nie zapewniają osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych w ramach zajęć. Innym przykładem są zajęcia *rekrutacja, selekcja i ocena pracownicza*, w przypadku których student ma osiągnąć efekt uczenia się „Potrafi przeprowadzić spotkanie rekrutacyjne (wywiad ustrukturyzowany)”, natomiast w metodach dydaktycznych wskazano: analiza studiów przypadków, dyskusja, burza mózgów, przygotowywanie projektów grupowych, rozwiązywanie case study, bezpośrednia realizacja zadań warsztatowych. Nie jest wiadome, czego mają dotyczyć projekty grupowe, zadania warsztatowe, czy studenci będą ćwiczyli umiejętności praktyczne w tym zakresie, jednak biorąc pod uwagę 12 godzin warsztatów na studiach niestacjonarnych, zakładane efekty uczenia się są niemożliwe do osiągnięcia. Kolejnym przykładem zajęć, dla których sformułowano efekty uczenia się sugerujące profil ogólnoakademicki, jest *doradztwo personalne i zawodowe*. Student nabywa tu umiejętności: „Potrafi realizować podstawowe zadania w zakresie doradztwa personalnego i zawodowego” (nie dookreślono, o jakie zadania chodzi), „Potrafi identyfikować oraz proponować rozwiązania zadań i problemów w różnych kontekstach sytuacyjnych i organizacyjnych odnoszących się do rekrutacji i selekcji

pracowników, tworzenia organizacji i motywowania pracowników”. Tak sformułowany efekt uczenia się jest bardziej adekwatny do zajęć *rekrutacja, selekcja i ocena pracownicza* niż *doradztwo personalne i zawodowe*. Treści programowe dla tych zajęć realizowane podczas warsztatów także nie wskazują na nabycie umiejętności praktycznych, ale raczej na nabycie wiedzy: „Narzędzia pracy doradcy personalnego i zawodowego (AC/DC; ocena 360 stopni, Executive search, Outsourcing, Outplacement, projekt rozwojowy, przegląd kadrowy, planowanie rozwoju pracownika), Assesment Center – uczestnik i asesor, Dokumenty użyteczne w pracy doradcy personalnego (klasyfikacja zawodów i specjalności, profesjogramy i profile stanowisk)”. Inny przykład dotyczy zajęć z coachingu, podczas których jednym z efektów uczenia się jest „Potrafi pracować indywidualnie i w zespole podczas sesji coachingowych”, natomiast wśród metod kształcenia wymieniono analizę studiów przypadków, dyskusję, burzę mózgów, przygotowywanie sesji, rozwiązywanie case study.

8. W przypadku zajęć do wyboru w ramach ścieżki *psychologia dzieci i młodzieży* charakter zajęć także wskazuje na profil ogólnoakademicki, np. *pomoc społeczna, system pomocy psychologiczno-pedagogicznej w oświacie, wybrane zagadnienia pedagogiki*. Zaliczenie zajęć *pomoc społeczna* do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne budzi zastrzeżenie, co potwierdzają zakładane dla tych zajęć efekty uczenia się, a także treści zaplanowane w ramach warsztatu: realizacja zadań warsztatowych dotyczących problematyki zajęć. Kolejny przykład – *system pomocy psychologiczno-pedagogicznej w oświacie*. W ramach zajęć założono zbyt wiele efektów uczenia się mających charakter teoretyczny i praktyczny, co jest niemożliwe do zrealizowania przy zakładanym nakładzie pracy, np. w zakresie wiedzy: „Posiada wiedzę z zakresu wybranych zagadnień pomocy psychologiczno-pedagogicznej”, „Zna wybrane teorie i modele rozwiązań związanych z kształceniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „Ma wiedzę na temat przyczyn, objawów, sposobów reagowania jednostek i grup w określonych sytuacjach społecznych”, „Zna czynniki ułatwiające i utrudniające proces edukacji uczniów, którzy wymagają indywidualnego nauczania”; w zakresie umiejętności cztery efekty, w tym: „Umie przygotować scenariusz lub zadania mające na celu podjęcie oddziaływań przydatnych w usprawnianiu rozwoju dzieci”. Natomiast treści przypisane do zajęć warsztatowych zakładają: case study, praktyczne sytuacje i ich możliwe rozwiązania, zestaw narzędzi używanych przez psychologa na przykładach. Następny przykład – *wybrane zagadnienia pedagogiki*. Poza tym, że zajęcia zawierają dużo treści teoretycznych, przypisano do nich także następujące efekty uczenia się: „Potrafi pracować w zespole, umie przyjmować i wyznaczać zadania, wypowiada się ustnie i pisemnie w sposób spójny i precyzyjny”, „Konstruuje rozbudowane uzasadnienia różnych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem ujęć teoretycznych”, „Korzysta z dorobku pedagogiki i doświadczeń własnych”, „Prezentuje wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych poglądów różnych pedagogów”, które mają być weryfikowane poprzez „Wykonanie zadań warsztatowych”. Dodatkowo dla tak rozbudowanych efektów uczenia się założono metody: analiza studiów przypadków, dyskusja, burza mózgów, przygotowywanie projektów umów, rozwiązywanie case study, które nie wydają się adekwatnie dobrane.
9. Efekty uczenia się z zakresu efektów kierunkowych są przypisywane poszczególnym zajęciom objętym programem studiów w sposób przypadkowy lub nadmiarowy, np. efekt

P_W13 – *diagnoza organizacji i interwencja organizacyjna*, P_W14 – *rekrutacja, selekcja i ocena pracownicza*. Efekty uczenia się przypisane do niektórych zajęć powielają efekty zdefiniowane dla innych zajęć. Podczas zajęć z socjoterapii powielane są treści dotyczące rozpoznawania zaburzeń zachowania dzieci i młodzieży, które były realizowane w ramach innych zajęć. W ramach zajęć *psychologia wychowania* zauważa się zbyt dużą kumulację efektów uczenia się oraz treści przypisanych do zajęć; niektóre powtarzają się w ramach innych zajęć, np. (efekt) „Posiada wiedzę o działalności instytucji opiekuńczo-wychowawczych”, (treści) „Charakterystyka zdrowego i dysfunkcyjnego funkcjonowania rodziny. Prawidłowe i zaburzone struktury rodziny, a wpływ na wychowanie dziecka. Znaczenie pozycji w rodzinie. Granice w rodzinie” (treści właściwe psychologii rodziny). W przypadku zajęć *zaburzenia neurorozwojowe* występują zagadnienia dotyczące autyzmu, w tym terapii, które podejmowane są w ramach zajęć *neuroróżnorodność*.

10. Treści przypisane do zajęć są nieadekwatne do nazw zajęć. Przykładem są zajęcia *badanie efektywności szkoleń pracowniczych*, w ramach których sformułowano efekt w zakresie wiedzy: „Wie, jak skutecznie wykorzystywać coaching jako narzędzie rozwoju pracownika”, nieadekwatny do zajęć, poza tym coaching był przedmiotem zupełnie odrębnych zajęć. Treści te nie mają związku z badaniem skuteczności szkoleń. W ramach zajęć *public relations* w treściach przypisanych do zajęć w ramach warsztatu wymieniono „Realizowanie zajęć warsztatowych w tematyce związanej z wykładami”, co niewiele mówi na temat tego, co faktycznie będą robić na zajęciach studenci oraz jakie efekty uczenia się mają zostać osiągnięte w przypadku tych zajęć.
11. Nie sprecyzowano, jakie przedmioty będą brane pod uwagę w procesie rekrutacji ani czy będą weryfikowane kompetencje językowe, które według wniosku student zaczynający studia powinien mieć rozwinięte na poziomie B1. Brak też informacji dotyczących kompetencji oczekiwanych od kandydata na studia
12. We wniosku nie zawarto szczegółowego opisu zasad dyplomowania specyficznego dla wnioskowanego kierunku. W kartach zajęć zabrakło karty odnoszącej się do seminarium dyplomowego.
13. Zasady weryfikacji i oceny efektów uczenia się są opisane bardzo ogólnie, schematycznie. Przykładowo: prawie we wszystkich kartach na ocenę składa się w 10% aktywność studenta, natomiast drugą formą jest „test końcowy” lub „Wykonanie zadań warsztatowych”, które na ocenę składają się w 100%. Trudno ocenić, jaki wpływ na ocenę ma zatem aktywność studenta. „Wykonanie zadań warsztatowych” jako forma zaliczenia jest przypisana prawie wszystkim zajęciom ćwiczeniowym/warsztatowym, jednakże nie określono w żaden sposób, na czym te zadania mają polegać, jaki materiał obejmować, do których efektów uczenia się odnosić. Z tego powodu nie można stwierdzić, że zasady oceny osiąganych efektów uczenia się zostały określone w sposób poprawny, czytelny, pozwalający na faktyczną ocenę osiągania efektów uczenia się. W wypadku większości zajęć praktycznych w metodach uczenia się występuje „przygotowywanie projektów umów”. Przykładem błędu w weryfikacji osiągnięcia założonych efektów są chociażby zajęcia z etyki, zaplanowane jako wykład, podczas którego student ma osiągnąć efekt: „Kieruje się wrażliwością etyczną oraz poczuciem wrażliwości zawodowej. Wykazuje gotowość do poddawania własnej pracy superwizji. Rozumie potrzebę ciągłego rozwoju

zawodowego”. Biorąc pod uwagę, że metodą weryfikującą ma być test wiedzy, nie jest zrozumiałe, w jaki sposób osiągnięcie tego efektu ma być sprawdzone.

W wypadku większości zajęć specjalnościowych *psychologia biznesu i HR* sformułowano te same metody dydaktyczne: analiza studiów przypadków, dyskusja, burza mózgów przygotowujący projektów umów, rozwiązywanie case study, które często nie są adekwatne do realizacji zakładanych efektów uczenia się. Przykładem są zajęcia *relacje z klientem*, w przypadku których student ma nabyć m.in. umiejętności: „Umie sformułować i wdrożyć strategię zarządzania relacjami z klientem”, „Potrafi realizować procesy zarządzania relacjami z klientem”, dla których to optymalną metodą uczenia wydaje się role playing; ta metoda nie jest jednak wymieniona ze względu na powielanie tego samego schematu w każdej karcie zajęć.

14. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono wiele nieprawidłowości związanych z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowe informacje w zakresie nieprawidłowej obsady zajęć znajdują się w załączniku do uchwały.
15. We wniosku brak informacji, czy budynek, w którym mają być prowadzone zajęcia, jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
16. We wniosku brak informacji o specjalistycznych laboratoriach, wyposażeniu sal w specjalistyczny sprzęt, o pracowni psychometrycznej, dostępnych narzędziach diagnozy psychologicznych, których studenci, w świetle kart zajęć, mają się uczyć.
17. We wniosku brak jest informacji dotyczących możliwości korzystania przez studentów psychologii z Wirtualnej Biblioteki Nauki i Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica.
18. Koncepcja kształcenia nie została skonsultowana z pracodawcami w celu zdiagnozowania potrzeb lokalnego rynku pracy. Wnioskodawca nie w pełni uzasadnił potrzeby uruchomienia kierunku: nie udokumentowano przeprowadzenia z interesariuszami zewnętrznymi konsultacji, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskanie wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów, a także społeczno-gospodarczych potrzeb uzasadniających uruchomienie studiów z psychologii w Poznaniu.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

Uchwała nr 726/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 5 września 2022 r.

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Poznaniu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Stanisław Wrzosek
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Uchwała nr 726/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 5 września 2022 r.
